

ARNHEMSCHE COURANT

WOENSDAG 11 JANUARI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f1.00, en voor elken regel daarboven, 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Deze Courant, die geregeld vijfmaal wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Donderdag en Zaterdag, is f5 per drie maanden.

Vermaak en nut bij den minister binnenlandsche zaken synoniemen

Vermaak en nut sehnen ons steeds twee woorden van verschillende beteekenis. De stad Utrecht en den minister van binnenlandsche zaken schijnen ze te verwarren te houden. Niet lang geleden, toch, verscheen in de Staats-Courant een koninklijk besluit, waarbij te Utrecht ontieging bevolen werd van de vergrooten, en verhoging der stads muzikantengrooten, en verhoging der stads muzikanten, welke getrouwen men terens de vergrooting van nederheid, kunsten en wetenschappen wilde opnemen en bijbrengen. Wij, zekerlijk, de toekomst eene der belangrijkste uitpantingen des levens; doch wij weten niet dat het concert eene frugting ten algemeenen nutte was. Ook het aanhooren van lezingen met veel zeer vermakelijke toe, wij vermoeden dat de vergrooting der Utrechtsehe muzikanten is daar te zamen te brengen of het algemeen nu zal trekken. Wij zouden dus de vergrooting eener muzik-zaal nimmer als een algemeen nut beschouwd hebben. Vergrooting is altijd een buitensporig regt; zij is een noodzakelijk kwaad. Wanneer men de nutte van den eigendom, bij welke de staat het grootste belang heeft, een nut niet geteld worden dan behoort, zoo al niet de vergrooting noodzakelijkheid, althans het nut van het algemeen te worden bewezen te zijn.

Men dagrom meer dan eens hierop te wijzen, voor ieder bepaald geval, waarin ontieging gebodt werd, eene wet zoude voorgesteld worden; dat de wet niet eens voor altijd de geveerde opgevoert, en welke de ontieging zou bevolen worden. In de Kamer vond die vergrooting, toen in het jaar 1841 over het ontwerp op de ontieging ten algemeenen nutte bevestigd werd, bij slechts zeer weinigen ingang en de heer VAN MAANEN wilde er niets van hooren. Het grondwet is het zekerlijk even bestaanbaar, dat de wet eens voor altijd de gevallen, in welke ontieging gedoogd kan worden, opnoeme, dat bij ieder, speciaal geval, eene bijzondere wet voorgesteld worden.

Wij hebben weinig de eerste wijze van ontieging geboden tegen ongegronde aanspraak waarvoor kan een geval als dat te Utrecht bewijzen. Verschillende categoriën van gevallen op te noemen, dat de toepassing geheel vrij en onbelemmerd wordt algemeen nut verklaard, wat het algemeen gemeenlijk nut, hoegenaamd, aantreft. Men ontnemt men ons den eigendom, welke allerlei herinneringen ons boeiden, het geluk en voorspoed ons op deel vielen, te verdedigen eene ruimere lezing of concert-zaal te bouwen, of dewijl ons gebouw aan de vrouw van den burgemeester een schoon uitzigt in de straat speeltje beneemt, of dewijl het gemeentehuis voor eene kromme straat gaarne regt wenscht te maken. Men kan vooraf niet bedenken, hoe ver op die wijze gaan kan. Doch houdt dan het vereischte, dat de ontieging ten algemeenen

nutte moet strekken, niet op? Dat nut moet niet het vermaak van enkelen zijn, maar tot het voordeel van allen strekken. In het geval te Utrecht heeft men dit uit het oog verloren, en de ruimte, welke de wet laat, is er de oorzaak van. Bij eene slechte toepassing wordt zij willekeur.

Doch die willekeur der wet behoorde in den minister van binnenlandsche zaken den man te vinden, die haar wist af te weren; die de toerme bepalingen der wet binnen hare natuurlijke grenzen wist te brengen; die geene ontiegingsbeval, ten zij die hem ontwifelbaar nuttig voorkwam; nuttig niet enkel voor het genoeg, of ter voldoening der ijdelheid van zekere menschen, — maar wezenlijk voordeelig voor de burgerij; nuttig niet voor enkele personen, maar voor het algemeen. De wet zegt alleen, dat in de door haar opgenoemde gevallen de ontieging kan bevolen worden; bij hare toepassing moet men bedenken, dat een der eerste vereischten tot ontieging, volgens de grondwet, algemeen nut is, en zij alleen, wanneer dit duidelijk bewaent is, bevolen mag worden.

In het Utrechtsche geval bestond dit niet. Men wilde er met de muzik-zaal eene zaal voor lezingen, enz. vereenigen. Was er dan nergens in de gansche stad Utrecht eene plaats te vinden, waar dit geschieden kon, zonder dat men tot het middel van ontieging zijne toevlugt behoefde te nemen? Kan de vergrooting eener muzik-zaal, het bouwen eener zaal voor lezingen met regt algemeen nuttig genoemd worden?

De grondwet heeft onzen eigendom willen waarborgen; aldus toegepast, is er, meelijlijk zwakker waarborg te bedenken.

Buitenlandsche berichten.

TURKIJE.

De Constitutionnel melt uit Konstantinopel van den 17den december: De Turksch-Perzische twist is beslecht. De troepen van beide partijen, welke op de grenzen stonden, trokken op de aankomst van eenen Russischen commissaris bij de Perzen, en van eenen Engelsche afgevaardigde bij de Turken, terstond terug, en binnen kort zal de regeling van een definitief verdrag te Erzerum tot stand komen. De Porte heeft Nourri-effendi tot haren commissaris in die aangelegenheid benoemd.

Een Russische en een Engelsche commissaris, die tot con Erzerum benoemd zijn, zullen aan de conferentien deel nemen. — Prinses Sabhe, zuster des sultans en gade van Halli-pacha, beviel onlangs van een zeer gezonden zoon. Plotseling werd deszelfs dood verkondigd. Men zegt, dat hij een offer was van het barbaarsche gebruik, om de zonen van zwagers, stiefbroeders en schoonzonen des sultans om te brengen.

— De nota, welke de divan, betreffende de Syrische kwestie, aan de vijf mogendheden heeft toegezonden, luidt als volgt: »De Turksche regering betreurt het, dat de vijf groote mogendheden bij hunne wijze van beschouwing der Syrische aangelegenheid volhard hebben. Zij beschouwt het echter als haren pligt derzelve wenschen op te volgen. Hoewel zij het door de mogendheden voorgelagen voorstel aanneemt, wil zij hetzelfde slechts als eene proef beschouwen. Wanneer het niet gelukt, dan zal de Porte tot haar eigen stelsel terugkeeren, hetwelk zij nog bij voortdoring als

het beste beschouwt.» De gezanten der vijf mogendheden beantwoordden deze mededeeling met eene nota, welke zij ieder afzonderlijk aan den minister van buitenlandsche aangelegenheden toezonden. Zij zeggen daarin, dat de verbonden mogendheden het zeer gaarne zouden zien, wanneer de Porte, ten opzichte van Syrië, beslissende en krachtige maatregelen nam, en de beloften naleefde, wier vervulling door de mogendheden aan de bewoners des Libanus gewaarborgd zijn. Daartoe behoort, onder anderen, de vermindering der belastingen en de vrijstelling van de krijgsveld.

DUITSCHLAND.

Op nieuwjaarsdag geraakte de Silesische postwagen op den spoorweg van Frankfort aan den Oder naar Berlijn in de nabijheid van Köppnick in brand. Gelukkig werden de zich daarin bevindende goederen; waaronder zich ongeveer 60,000 thaler aan papiergeld bevonden, gered, ofschoon de kast, waarin deze lagen, geheel verkoold was. De brand zou ontstaan zijn door vonken uit de locomotief, welke door den wind waren voortgedreyen.

ENGLAND.

Londen, 7 jan. De openbare inkomsten des rijks hebben, gedurende de drie maanden, met 5 dezer geëindigd, 940,062 p. st. minder dan gedurende de zelfde drie maanden van het vorige jaar, en over het geheele jaar 922,630 p. st. minder behooopen. Had niet de belasting op de eigendommen, in het laatste viereendeeljaars, ongeveer 250,000 p. st. aan de schatkist opgebracht, de vermindering zou nog aanmerkelijk grooter geweest zijn.

— Een doorgaans wel onderrigt dagblad meent genoegzame gronden te hebben, om het volgende als geloofwaardig op te geven:

» Graaf Aberdeen heeft aan het Fransche kabinet doen mededeelen, dat de Engelsche aan de Fransche regering geene inwilligen kan toestaan ten aanzien der verplichtingen, bij de verdragen van 1814 en 1833 wegens het regt van onderzoek opgelegd; zelfs zou zijn lordschap geweigerd hebben in onderhandeling dienaangaande te treden. Rusland, Oostenrijk en Pruisen hebben hunne goedkeuring aan deze handwijze van Engeland gehecht. De Fransche minister Guizot zou den tegenstand, die zich in de beide Kamers tegen genoemd regt laat voeruitzien, door eene trapswijze vermindering der tot hiertoe door zijn gouvernement uitgegeven licenten aan kruiders tot bedaren trachten te brengen.»

— Hetzelfde blad wil omtrent de zaken van Spanje weten, dat Espartero zich vleit in de tegenwoordige Cortès, of in eene nieuwe Kamer — mogt de nu bestaande ontbonden worden — een gewijzigd tarief te doen doorgaan, hetwelk aan hen, die Engelsche manufacturen in Spanje invoeren, ongeveer dezelfde voorregten verschaffen zou, welke uit een handelstractaat zouden voortvloeyen.

— Er heeft al weder een vreeselijke brand te verpool gewoed in de gebouwen en werkplaatsen van de architecten Foster en Stewart, die vol timmerhout andere brandbare stoffen waren. Deze gebouwen waren 112 ellen lang en 60 breed. Zij moeten geheel verwoest zijn. Het is nog geen negen jaren geleden, dat zij door eene deerlijke ramp vernield werden.

— Het dagblad de Times komt met waardigheid doch kracht op tegen de verregaande losbandigheid, die men tegenwoordig in de hoofdstad opmerkt. Hij schandmerkt vooral het gedrag van zeker personaadja van aanzienlijken huize, wien de Times dreigt te

noemen, als hij zijn verachtelijk bedrijf niet laat varen. Dit bestaat, namelijk, daarin, om door de dagbladen gouvernantes aan te vragen, en deze door allerlei kunstenaars tot zich te lokken en te verleiden. Menigeen moet aldus gevallen zijn, doch thans hebben een paar jufvrouwen, die des onwaardigen handen nog even ontsnapt zijn, dit bedrijf aan het licht gebracht. Voor eene derzelve komt haar vader in den *Times* op, uoemende zich »een vader van vijf dochters." Hij meldt zijn adres en dat van den verleider aan den uitgever van dat blad.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 jan. Volgens berichten uit China heeft het monopolie der zoogenaamde Hong-kooplieden geheel een einde genomen, en zijn van Nanking groote partijen thee door den Engelschen gevolmagtigde afgezonden.

Behalve de drie miljoen piasters, reeds aan boord van de *Blonde* geëxpedieerd, moesten de schepen *Modeste* en *Columbine* ieder ongeveer 800,000 piasters naar Engeland, en de schepen *Herald* en *Clio* ieder een miljoen piasters naar Calcutta overbrengen.

Sedert de sluiting van het vredesverdrag heerschte de beste verstandhouding tusschen de Engelsche en de Chinesche autoriteiten te Nanking. Echter hadden de Engelsche officieren nog geen verlof ontvangen om binnen die stad te komen.

— Men heeft hier weder berichten uit Oostindië en uit de Levant ontvangen. De brieven van Bombay loopen tot den eersten december; die uit Malta tot den 29sten. De Engelsche troepen hebben Caboel, Istaliff en Jellalabad geplunderd, verwoest en verbrand. Te Istaliff (zeggen onze brieven) hebben zij al, wat hun onder de handen kwam, om hals gebracht. Het Engelsche leger, vergezeld en gevolgd door duizenden van Affghans, die geen dak noch schuilplaats meer hebben, moest omstreekt half januari te Ferozepore aankomen. — In China zijn de betrekkingen tusschen de Engelsche gevolmagtigden en de Chinesche opperhoofden thans vrij vriendschappelijk. — In Syrië hebben de Maronieten de Drusen door de Turksche troepen laten slaan. Niettemin zijn zij eindelijk in genoegzame verstandhouding gekomen om hunne opperhoofden te benoemen.

— Het gouvernements-blad *le Messenger* en ook de *Moniteur* maken op de volgende wijs van deze tijdingen gewag: »De berichten uit Afghanistan loopen tot den 2den november. Zij melden de vernieling van Caboel en van Jellalabad. Al het land tusschen die beide steden was verwoest en de vestingwerken omvergehaald geworden. — Na twee aanvallen, die bij Gundamuck en aan de Khybur-passen hebben plaats gehad, had het leger Peschawur bereikt en nam zijnen weg naar Ferozepore, alwaar het den 15den januari verwacht werd. Zoodra de armee den Indus over zal zijn, zullen de sedert 1839 in de magt der Britten gebrachte gevangenen op vrije voeten gesteld worden. — Uit China is er geen nieuws.»

— In 1842 werden te Parijs gedrukt, uitgegeven en bij de directie des boekhandels nedergelegd 6445 werken van allerlei soort, in doode en levende talen; 1941 gravures en lithografiën, en 395 musikale voortbrengselen.

BELGIE.

Brussel, 8 jan. Voor eenige dagen heeft men op den weg tusschen Valenciennes en Quievrain op heeterdaad twee jonge lieden betrapt, welke eenen grooten steen op de spoorstaaf bij de brug over de Annelle legden, vijf minuten vóór de komst van den spoortrein op die plaats. De schuldigen zijn dadelijk verhoord, en het proces-verbaal is naar den procureur des konings verzonden. — Tot hoe lang zal men wachten eef men door eene speciale wet straffen legt op wanbedrijven en misdaden, welke de oude wetgeving niet heeft kunnen straffen?

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 9 jan. Gisteren middag heeft er, aan het station te Haarlem, een allerbedroevendst toneel plaats gehad.

Een man, vader van 4 kinderen, naar men zegt van Overveen komende, was voornemens, met zijne huisvrouw, per spoortrein naar Amsterdam te vertrekken; doch moest vooraf eene wijl in het stationsgebouw vertoeven. Toen nu de tijd van het afgaan des wagens daar was, wilde hij zich met zijne huisvrouw in dezelve begeven; doch helaas! eensklaps valt de man op den grond dood ter neder. Zijne huisvrouw en vele reizigers staan als aan den grond genageld en

verplet: velen weenden met haar, die geheel hopeloos stond. Geneeskundige hulp werd spoedig ingeroepen, doch te vergeefs.

Gorinchem, 7 jan. Gisteren avond is van Noordoost herwaarts gebragt en in het huis van arrest alhier opgesloten een meisje van 18 à 19 jaren, beschuldigd van haar pas geboren kind om het leven gebragt en voorts onder den mest begraven te hebben, of wel te hebben toegelaten, dat zulks door een ander geschiedde, dien men zegt voortvlugtig te zijn.

— De in het gezegde huis van arrest zittende *Johannes Schoewender*, dezelfde, die, een paar maanden geleden, den diefstal op Schoonoord, bij den toenmaligen burgemeester van *Hoeij* gepleegd heeft, heeft, na zich eenige dagen zeer ziek en zwak te hebben gehouden, heden morgen, omstreeks acht uur, terwijl de portier hem eten bragt, de gevangenis weten te ontkomen, doch is door den cipier dadelijk achtervolgd, tot benedensdijks tusschen de Kanselarij- en Arkelpoorten, alwaar de misdadiger, op het oogenblik, dat hij, op het geroep van den cipier, door anderen zoude worden aangehouden, in den vliet sprong. Onmiddellijk echter daar nitgetogen zijnde, werd hij naar de gevangenis teruggebragt.

Arnhem, 9 jan. Den 5den dezer is door het provinciaal gerechtshof alhier vrijgesproken *Hendrik Broekhuijsen*, uit Amersfoort, beschuldigd van, door het vervaardigen en uitgeven van nagemaakte 10-cent-stukjes, escroquerie te hebben gepleegd. De loop van deze procedure was zeer bijzonder. De regtbank van Amersfoort, toch, vermeende, in de toen erkende daadzaken de misdaad van het vervalschen van muntspeciën te zien, en verwees den beklagde naar het hof te Utrecht. Het hof in raadkamer te Utrecht begreep, dat er diefstal was gepleegd, en verzond den man naar de correctionele regtbank te Utrecht. Die regtbank meende, dat er diefstal bij nacht in eene bewoonde huizinge, zijnde eene herberg, gepleegd was. — Het hof van Utrecht, beter ingelicht nadat de getuigen voor het eerst onder eede voor de regtbank te Utrecht waren gehoord, beschouwde de daden van *Broekhuijsen* als laakbaar, maar vond er geene misdaad of wanbedrijf in. — Nu ging de zaak voor den Hoogen Raad, en deze begreep, dat er escroquerie was gepleegd. De zaak werd nu weder voor de regtbank te Tiel gebragt; deze veroordeelde zoo als de Hooge Raad had begrepen. Hierop heeft de beklagde, op raad van zijnen advocaat, op nieuw appel doen aantekenen, en heeft het hof te Arnhem, eenstemmig met het hof te Utrecht, verklaard, dat de bewezene daadzaken het wanbedrijf van oplichting niet daarstellen. De procureur-generaal in Gelderland heeft echter cassatie doen aantekenen.

§ *Arnhem, 10 jan.* » Ter gelegenheid der verkiezing in het vorig jaar van den heer *M. J. de Man*, uit Nijmegen, tot lid van het gecombineerd kollegie van Over-Betuwe, is de vraag gerezen en aan de beslissing van gedeputeerde staten onderworpen, of blanco-briefjes, tot bepaling der volstreckte meerderheid, moeten worden medegegeld, en of in gemeld gecombineerd kollegie, bij het staken der stemmen, de dijkgraaf eene beslissende stem heeft. Die vraag is in beide opzichte door gedeputeerde staten ontkenkend beslist. Dien ten gevolge heeft gemelde heer *de Man* laatstleden zaterdag in gezegd gecombineerd kollegie zitting genomen.»

— Uit eene opgave, voorkomende in de *Delftsche Courant*, blijkt, dat het getal kweekelingen aan de koninklijke akademie te Delft, bij derzelve opening, zes en veertig bedraagt.

— In de *Javasche Courant*, van den 7den september 1842, heden leest men:

In de *Singapore Free Press* van den 28sten juli vinden wij een verhaal, overgenomen uit het *Graham's Town Journal*, vermeldende de wondervolle redding van een vijftal zeelieden, die onlangs in eene open sloep aan de kust van het Kafferland zijn geland. Dit verhaal is van den navolgenden inhoud:

De bark *Georgia*, gevoerd door kapitein *Mitchell*, ging op den 12den januari ll. van Calcutta onder zeil, bestemd naar Londen, met eene lading rum, suiker, rijst en eene aanzienlijke hoeveelheid Manillahennep. Toen het vaartuig gevorderd was tot op 29 graden zuider-breedte en op eenen afstand van 800 mijlen, beoosten de kust van Afrika, het naastbij gelegen land, bespeurde men dat er rook uit het schip oprees, en bij onderzoek werd bevonden, dat dezelve voortkwam uit de hennep, die in eenen staat van sterke broeijng verkeerde en reeds werkelijk vuur gevat had. Alle pogingen werden in het werk ge-

steld, om het vuur te overmeesteren, doch met weinig goed gevolg. Ten laatste werd het noodzakelijk bevonden, om de luiken te schalmen, in de hoop door eene zorgvuldige buitensluiting van lucht, doel te bereiken. In dit haghelijk oogenblik, ongeveer zes uren nadat de smeuling het eerst ondekt was, kwam een groot vaartuig in het gezicht, hetwelk onmiddellijk werd geseind. Naderbij gekomen, werd de kapitein der *Georgia* uitgenoodigd aan boord van het andere vaartuig te komen. Dien ten gevolge werd eene boot te water gelaten, waaraan zich de kapitein met vier zeelieden begaf. Het andere vaartuig bleek de *William Parker* te zijn, komende van China en gaande naar Engeland. Bij vernemen van den toestand, waarin de *Georgia* verkeerde, kwam men overeen, dat de twee schepen tot den volgenden morgen in elkanders nabijheid zouden blijven, als wanneer nadere beschikkingen zouden genomen worden. Gedurende den nacht zouden lichten in de toppen der masten van den *William Parker* worden geheschen. De kapitein der *Georgia* ging ten acht ure na den middag weder in zijne sloep naar zijn schip terug te keeren. Het was toen schied weder; er woei eene zachte en gunstige bries. Hij denkt dat, daar de *William Parker*, volgens de spraak, deszelfs lichten heesch, alvorens hij de *Georgia* had bereikt, de stuurman, die aan zijn boord het bevel had, vooronderstelde, dat hij zich op het andere vaartuig bevond, en dat hij, daar de sloep in den nevel des nachts uit het gezicht geraakt was, onder zeil gegaan, en den *William Parker* van nabij gevolgd is. Hoe dit ook zij, toen de morgen aanbak, bevond kapitein *Mitchell*, dat noch het een noch het ander vaartuig voor hem te zien was. Hij bevond zich in eene open sloep, zonder kompas en met niets anders bij zich dan 12 pompoenen, die bij te Calcutta had ingenomen, en die, gelukkig genoeg, in de haast, waarmede de sloep was neergelaten, niet uit dezelve waren genomen. Op dat tijdstip werd de afstand van de Afrikaansche kust bekend op 300 mijlen. Na eenigen tijd te hebben rondgekruist, in de hoop de schepen te zullen ontdekken, werd besloten op het naastbijgelegen land aan te strijken. Van hunne hemden werd een zeil te zamen gespleten en door middel hiervan en van aanhoudend roeien gelukte het hun land te bereiken, na vijf dagen de open sloep op zee te hebben doorgebracht, en water en niet meer dan een veesjel dan met het pompoenen.

De streek, die zij het eerst aandeden, was tussen Umzimvobo en Umtata. Op die plaats bleven twee dagen en werden gedurende dien tijd door inlanders bezocht, van welken zij, in ruiling van eene tinnen schotel, eene kleine hoeveelheid koren ontvingen. Geen dadelijk geweld werd aangedaan, maar het volk gaf zijn besluit te kennen om de sloep van haar ijzerwerk te bezitten. Om deze omstandigheden werd besloten wederom zee te kiezen, en te beproeven hij eene meer gastrijke volking binnen te loopen. Dit besluit werd ten tijde gebragt; zij slopen ongemerkt langs het strand, en waren op het punt, tusschen de rivieren van Umtata en Kogla, weder te landen. Hier ter plaats kandelde de sloep, bij het binnenloopen eener klomp baai, om, en de zwervenden konden zich ter naadweerdigheid nood voor verdrinken behoeden. Zij brachten die nacht op het strand door, en den volgenden dag trokken zij, met achterlating hunner sloep, langs de kust naar Kogla, waarbij zij met vele moeilijkheden kampen hadden. Daarop ontmoetden zij eenen gependden kaffer, die hen door teekenen uitnoodigde om te volgen. Ziende dat zij daartoe ongenogd waren, verliet hij hen, maar keerde spoedig zonder wapen terug, er door teekenen er weder op aandringen dat zij hem vergezellen zouden. Door zekere gebaren deed hij hun echter ten laatste begrijpen, dat blanken in de nabijheid waren, tot wie hij wenschte te geleiden. Daarop volgden zij hem, waren spoedig op de standplaats der Westersche delingen, Beechan-Wood genaamd, alwaar zij minzaam en gastrij ontwaagen werden door eerwaarden heer *Horatio Pierce*, zendeling aldaar door wien, nadat de geredden eenigen tijd bij hem verbleven waren, de middelen beraamd werden, hen naar de kolonie te doen geleiden. De heer *Chas. Maynard* heeft hen voorts van al het noodige voorzien, en naar Port-Elizabeth gebragt, van waar zij regstreeks naar Engeland zullen inschepen.

Extracten uit den Utopiaanschen Monitor.

Verslag der zittingen van het parlement te Utopia.

(Vervolg en slot van n. 7.)

De heer **CONTREBAS VAN DEN BROMHEUVEL**. Ik vind mij door gevoel van plicht aangespoord het woord op te vatten ten voordeele der verdrakte adressanten. (Op de tribunes: hoor! hoor!) Ja, Hoogwijze Heeren, ik eerbiedig het gevoelen van ieder uwer; ik prijs de beginselen, welke u zoo doen spreken; als gij spreekt. Ik erken, dat gij overeenkomstig uwe belangrijke roeping ter dezer vergadering zeer gepast handelt, door cordaat en met Utopiaansche rondborstigheid der regering naar den mond te praten, op het gevaar af van daardoor minder behagelijk in de oogen der landsvaderen, en dien ten gevolge niet in aanmerking te zullen komen, wanneer er posten, titels en lintjes worden uitgedeeld. Ik voor mij, die van anderen altoos ben, die hankerend rondzie naar eer en gunst, vind mij ten zeerste aangespoord de verkeerdheden en dwalingen, welke er in het rijk-bestuur plaats vinden, aan te wijzen en de taal der waarheid te doen hooren, welke, zoo als bekend is, den landsvaderen steeds als welluidende muziek in de ooren klinkt, en door welke te spreken en in dagbladen te schrijven men onmisbaar zich den weg baant tot eer en fortuin.

Ik zeg dan, dat de petitie, waarover wij handelen, allezins op waarheid gegrond is. Het landsfatsoen, de blakende welvaart, de schroomelijk zich in de kassen der burgerij ophoepende schatten, de ongehoorde bloei van alle neringen en bedrijven, de weelde, waarin zich de middelklasse dompelt, — dit een en ander meet ons ernstig doen bedacht zijn op middelen om eene gepaste afleiding daar te stellen. En hoe zou men dat beter kunnen doen, dan door, zoo als de rekwestranten willen, een aantal nieuwe ambtenaren aan te stellen, dezelve mild te bezoldigen, zoo veel mogelijk met accumulatie van wachtgeld, gratificatie en dergelijke, en ten dien einde de noodige uitbreiding te geven aan allerlei geldkostende instellingen. Op den bekrompen voet, waarop thans alles is ingericht, worden wij ten spot onzer naburen. Men zegt, dat alles reeds belast is, dat het moeilijk zal zijn nieuwe objecten van belastbaarheid uit te vinden. Het is waar, veel, zeer veel is er belast, maar tot welk een nietig bedrag! Hoe schroomvallig gaat men niet te werk! Ook heeft men nog vele onbelaste dingen. Is het pompuater belast? Zijn de zwavelstokken belast? Is er wel een enkele belaste aardappel in het ganse rijk van Utopia? Wordt de ziele niet ingedood door een penning accijns? Ziet, Utopiaansche Landsvaderen, dat zijn zoo vele grieven, die met al het gemoodzaakt vanden op het hart te drukken. (Goedluurend gegons op de tribunes) Het is niet genoeg, dat gij op alles bekijft en bezigt. Gij moet leven en laten leven. Bedenkt, dat de regering er is om het volk, en het volk niet om de regering. Bedenkt, dat eene edelwaardige natie, die in tijden van overvloed goed en bloed veel flaat voor het vaderland, hepend maar opziet en naar verademing smacht! (Het volk weest op de tribunes) Bedenkt, dat de mijne handwerksman, die onder het gewicht uwer weldaden zwoegt, niet met gerustheid aan zijn werk kan gaan, niet met gerustheid in zijn belast brood kan bijten, zoe hij niet verzekerd is, dat een zoo groot mogelijk aantal zijner met posten en titels bedaalde broedgenooten zich op algemeene kosten vergast aan buffels en champagne. — Ja, Ministers van Utopiaanschen staet! ik moet het u rondt zeggen, met als de rondborstigheid van eenen Hoveling moet ik het zeggen — met de overtuging van ten aantebehoefend te zullen worden tot grootkruis van den Utopiaanschen IJshoer, moet ik het zeggen — gij allen, zoo velen als gij daar zit, laboreert aan ongeschiktheid voor uwe betrekking. Gij zijt niet op de hoogte uwer roeping. Gij beseft niet wat er noodig is, om den diep vervallen staat van zaken te herstellen, of, voor zoo verre omringden uwer het mogten beseffen, ontbreekt het hen aan moed en geestkracht, om doortastend te werk te gaan. Gij deinst terug voor heroïeke maatregelen; uwe staatkunde zijt dezelve niet naam mag dragen, brengt niets dan lap- en broddelwerk voort. Er is geen

vast doel, geene eenheid, geene zelfstandigheid te herkennen in 't geen gij aan den dag brengt. Gij werkt als ambtenaren, wier instructie het medebrengt, zekere dagtaak af te doen, en slechts te zorgen dat al het bestaande, *tant bien que mal*, blijft bestaan. Gij mist die sterkte van geest, welke een eerste vereischte in den staatsman is; die wilskracht, die hem in staat stelt naar beginselen te handelen, welke het uitloeijsel moeten zijn van een helder oordeel, van eene veel omvattende kennis, door grondige studie der maatschappelijke behoeften en belangen, verkregen. Gij kruipt en wurmt langs de aarde, en verward u in personen en bijzaken. Gij zijt te zwak, om u te verheffen tot op het hooge standpunt, hetwelk de echte staatsman, de man van genie inneemt; van waar hij, als van een piedestal, met doordringenden blik het geheel en de werking van alle deelen overziet, van waar hij, met ter-zijde-schrijving van alle bijzondere belangen, die niet in zijn stelsel passen, alles regelt en bestaunt; zijne plannen beraamt en doorzet; onwrikbaar zijn doel in het oog houdt; intriguanten, vleijers, en egoïsten links en rechts ter zijde schuift, en cordaat, zonder omzien, zonder zich om gunst of ongunst te bekommeren, alle middelen aangrijpt, welke hij tot bereiking van zijn doel noodig acht. Die, als men hem zwarigheden in den weg legt, welke zijne plannen verijdelen en hem in de vrije ontwikkeling, de realisatie van zijn stelsel beletten, zich dan niet vastklemt aan zijne portefeuille, maar aan zijne beginselen, en liever met eere afreedt dan deze te verzaken.

Die geest ontbreekt u, Mijne Heeren! Ik ding niets af op uwe persoonlijke achtenswaardigheid. Ik houd u zelfs voor bekwame lieden, dezen voor de balie, genen in den koophandel, een andere in andere yakken, — slechts zijt gij kwalijk geplaatst op uw tegenwoordig standpunt; uw aanleg en uwe hoedanigheden zijn geenszins die, welke men in staatsbestuurders verlangt; vooral in de zoodanigen, die geroepen zijn om het land uit eenen staat van diep verval op te beuren, erge wanorde-lijkheden te herstellen, en het volksgeluk op duurzame grondslagen vestigen. — Met uwe halve maatregelen; met uwe zucht om elkeen te gelieven; met uwe stelselloosheid, ten gevolge waarvan gij heden uitwerkt wat gij gisteren voorwaerd amergen wilt afbreken, wat gij heden opbouwt, voor in de een en, water, in de andere hand draagt — met alle die bekrompenheden zult gij er niet komen, en het is te vreezen, dat de natie het slagtoffer uwer onhandigheid worden zal.

Ja, het is noodig, dat gij, alsoe eerder hoe beter, de fouten onttraint, waarin gij niet behoort. En, indien de opperste landsvader, die wij als het hoofd van den staet vereeren, hier tegenwoordig was, ik zou hem toeroepen: Opperhoofd! Zie toch aan wie gij uwe vertrouwen schenkt! Zie uit eigene oogen! Het behoud des lands hangt thans meer dan ooit aan de keuze van knappe staatslieden. Het is niet genoeg, Opperhoofd, dat gij welwillend, lojtaal, dapper zijt; gij behoort bestendig een wakend oog te houden op den gang der staetsmachine, de gebreken, welke daarin zijn, trachten te verhelpen, de wenschen en behoeften uwer volks te leeren kennen, ongeschikte dienaren te verwijderen, opene ooren te hebben voor de taal der waarheid, om het even door wie ook voorgedragen; wet en orde krachtig te handhaven, en niet te gedoogen, dat men zich op de geringste afwijking van veroorloofde. Zie, Opperhoofd, dat is het, wat een landsvader groot en bemind maakt; dat is het, waardoor hij een overwelkelijke eer verwerft, dat is het, waardoor hij wel niet, den lof van plimsstijkende ikovelingen inoogst, noch den valgelijken miereok der vleijerij, — maar waardoor hij de duurzame, de oprechte liefde van zijn volk wint, welks geluk het eenigste doel van zijn streven is; die liefde, waarvan zeker uitheemsch dichters zingt: *Zij schenkt zijn willen kracht; Zij dekt hem met haar schild; zij de zijn trouwst wach; Zij blijft hem bij, al is ook 't lot op hem verholgen; Zij blijft tot over 't graf, tot voor Gods troon hem volgen!*

Hoogwijze Heeren! Ik meen genoeg gezegd te hebben, om u allen, voor zoo ver gij nog in vakanden toestand zijt, begrijpelijk te maken, dat ik veel gewicht hecht aan de petitie, waarover beraadslaagd wordt, en dat ik de verzending daarvan verlang aan den minister bij wien zulks behoort.

heden de discussiën gesloten, om op nadere aangeving te worden hervat.

Intusschen verzoek in uwe hoogewijzen op moer alhier op het kapitoel te komen houden eene vergadering, ter beraadslaging over het concipien van eenen nieuw-jaarswensch, voor te dragen aan hoofd van den staet.

Een lid. Het komt mij voor, dat een zoo belangrijk onderwerp niet zonder gevaar publiek worden behandeld; ik stel dus voor een geheim commissie.

Dit wordt van vele zijden ondersteund.

Een lid. Ook ik verlang een geheim commissie met sloten deuren; op het nachtslot.

Een ander lid. Ik verlang niet alleen de deuren maar ook de vensterluiken gesloten; en dit zal nauwelijks voldoende zijn, want zelfs de wand hebben ooren.

Er wordt besloten tot een geheim commissie met sloten deuren en luiken. — De vergadering uiteen. Het volk ontruimt de tribunes, sommig al neurriënde: *allemaal lurie!* enz.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM:

RECAPITULATIE OVER 1842

Gehuwd: 145 paar. Buiten 's lands gehuwd alhier ingeschreven 2 paar.

Geboren: 577. — In huwelijk: 281 van het mannelijk geslacht en 262 van het vrouwelijk geslacht. Buiten huwelijk: 18 van het mannelijk geslacht 16 van het vrouwelijk geslacht.

Overleden: 512 personen; te weten: 253 van het mannelijk geslacht en 259 van het vrouwelijk geslacht.

Doodgeboren: 33. — In huwelijk: 10 van het mannelijk geslacht en 13 van het vrouwelijk geslacht. Buiten huwelijk: 2 van het vrouwelijk geslacht.

In 1841 gehuwd 121 paar; dus in 1842 meer 24 paar. » » geboren 605; dus in 1842 minder 28. » » overled. 576; » » » meer 136. » » doodgeb. 37; » » » minder 4.

In 1833, het jaar der cholera, zijn er binnens de gemeente overleden 563 personen (de doodgeborenen daaronder begrepen); dus slechts 18 meer dan in 1842.

Publicitien.

+++ De ondergeteekenden, Commissarissen der Schuldeischers van den heer T. A. J. DIAS, noodigen bij de eerste nog te belevene *Hyden van Aandelen* uit, om hen gereed liggende gelden, na afrek der dezer oproeping, bij den tweeden ondergeteekenden in ontvangst te komen nemen. Wanneer die hoop in den loop van dit jaar geen plaats vindt, zullen de ondergeteekenden zich met de vang van het volgende verpligt achten, de afgehaalde gelden ten behoeve der aandelhouders in 's Rijks Amortisatie-Kas over te storten.

Arnhem, 2 Januarij 1843.
J. M. DE KEMPEKER,
J. T. H. NEDERMEIJER,
ROSENTHAL,
J. VERBURGT.

+++ P. J. CAMPAGNE, Apotheker, Tiel, berigt aan zijne geerde begunstigers en aan allen, waarmede hij koophandel gedreven heeft, dat hij, op den 1sten Januarij 1843, eene wettige COMPAGNIESCHAP met zijnen Zoon den Apotheker *W. VAN LOOKEREN CAMPAGNE & ZON.* heeft aangeaan, onder de firma *P. J. CAMPAGNE & ZON.* Zij recomanderen zich in die betrekking in voortdurend vertrouwen van het publiek.

Marktprizen.

Arnhem, 9 januari 1843.
Tarus was heden nagenoeg zonder handel; slechts kleine partijjes werden ter stedelijke consumptie voor f 8 a f 10. — *Rogge* ging tot vorige prijzen af f 7.25 a f 7.70. — *Gerst* stap Winter f 4.75 a f 5.25. Zomer f 4.25 a f 4.50. — *Boekweit* als voren: f 6.50. — *Haver* werd in de Nieuwe soorten, die over geheel Tiel zijn, voor Oeffland gekocht en ging daar goed af van f 2.25 a f 2.75; *Oude* f 2.00 a f 2.50. *Grauwte* *Erwt* zonder handel; van *Groene* is slechts partijje tot f 7.25 gekocht; *Witte Erwt* beoogd f 7.25. — *Klaversaad* ging vlag van de hogst f 18 a f 20.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 10 Jan. 1 El 9 Palm 0 Duim; gew. 11 Duim; Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdr.